

Nicolai

KULTUR • AKTIVITET • FOLKEOPLYSNING
Fordi netværk handler om mennesker

9. årgang nr. 2 april 2001

MANGFOLDIGHEDSPOLITIK

Hvor dansk skal man være for at få job?

ARABESK I CITY VEST

På besøg hos et integrationsprojekt

MÅSKE MOSKÉ

Leder/debat med Torben Dreier

Foto Aarhus: Highlights. Foto moské: Lise Filindt Simonsen

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

Udgives af

Frit Oplysningsforbunds
medlemsforening
Guldsmedgade 25,
Postbox 159
8100 Århus C.
Tlf.: 86 12 60 00
E-mail:
fo-aarhus@fo-aarhus.dk

Ansvarshavende redaktør

Torben Dreier

Redaktion

Henriette C. Andersen
Henrik Gram
Inge Madsen
Torben Dreier

Oplag

9.000

Layout & tryk

Opsætning & layout:
KGB-grafik tlf: 86134774.
Tryk: Jydsk Centraltrykkeri
Trykt på miljøpapir

Nicolai

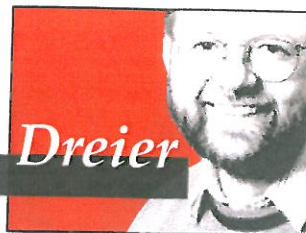
udkommer 4 gange om
året. Bladet postbesørges til
FO's kursusdeltagere samt
lægges frem på biblioteker
og offentlige kontorer.

AftenskoleKlubben

AftenskoleKlubbens formål
er at udbrede folkeoplys-
ning indenfor almene, øko-
nomiske, politiske, sociale
og kulturelle emner; samt
at arbejde for de idealer
som De Forenede Nationer
står for, samt at sikre med-
lemmernes indflydelse på
FO's virke. Ved tilmelding til
et af FO's kurser bliver man
automatisk medlem af FO's
medlemsforening for 10 kr.,
som overføres fra
tilmeldingsgebyret.

DEBAT

Torben Dreier
Skoleleder

MÅSKE MOSKE

**Andetsteds
her i bladet er
der en omtale af et
kommende projekt
Måske Moske, som vi
fra FO-Århus støtter
med midler fra folke-
oplysningslovens nye
10%-pulje.**

En pulje som skal bruges til
debatskabende aktiviteter, og vi
støtter projektet, ikke for at pro-
vokere, men netop for at skabe
debat. Projektet vil med opsæt-
ning af et kæmpebillede af en
moske i Århus Midtby, skabe en
debat om muslimer og ikke
mindst moskeer i det danske
samfund.

I FO-Århus undrer vi os over, at
der kan være så stor modstand
mod så flot et bygningsværk,
som en moske kan være, i et
land som Danmark med religi-
onsfrihed. Vi har i forvejen man-
ge religiøse mindretal, der har
deres egne kirker, synagoger,
rigssale eller samlingssteder, og
muslimerne har sågar et stort

antal moskeer i Danmark i for-
vejen, blot mere skjult i gadebil-
ledet f.eks. i nedlagte fabrikslo-
kaler.

Hvorfor er der så stærke følelser
på spil, når det gælder en
moske, der ligner en moske?
Det er klart at staten ikke skal
gå ind og støtte økonomisk, da
vi har tradition for at man selv
betaler for sin religion/kirke her
i landet; men hvis muslimerne
kan samle midlerne sammen
og kommunen kan godkende
byggeriet og dets placering,
burde der ikke være noget til
hinder for en flot og farverig
moske i Århus.

KONKURRENCEN

Vind produkter fra Matas

Klip ud & send

Hvis du svarer rigtigt på spørgsmålene, kan du
deltage i konkurrencen om to kurve med
Økosoft-produkter (svanemærkede vaske-,
opvaske- og rengøringsmidler) fra Matas,
Store Torv, til en værdi af 250,- kr. stykket.

1. Er Arabesk et projekt kun for kvinder?
2. Producerer nissenpack selv, de produkter,
der pakkes på virksomheden?
3. Er 10%'s puljen en slankekur?

Afleveres/sendes til Frit Oplysningsforbund,
Guldsmedgade 25,
8000 Århus C.

Eller send svaret på e-mail:

fo-info@fo-aarhus.dk

Send din besvarelse senest 23. maj.

Husk at skrive navn og
adresse på kuponen.

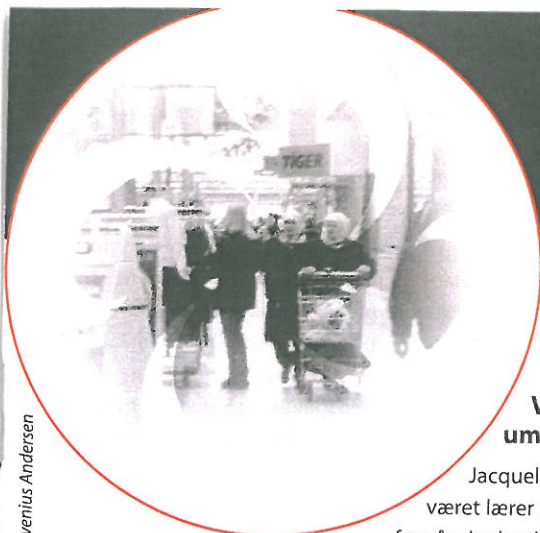
Vinder af konkurrencen i Nicolai nr. 1, 2001:

Bodil Holm, Århus C, Ida Franck, Århus C,
Kirsten Ø. Nielsen, Århus V

Svarene på sidste nummers konkurrence:

1. FUU. 2. 1932. 3. Nej.

Arabesk er ifølge ordbøgerne en ornamentform af kunstfærdigt sammenslyngede figurer eller stiliserede planter. Men det er også et dansk/integrationsprojekt i City Vest for flygtninge- og indvandrerkvinder.

Nicolai har været på besøg i City Vest længe før forretningernes åbningstid en mandag morgen. Og hvis ikke der er liv i centret er der i alt fald hos Arabesk denne morgen, hvor en ny kursist skal starte. Der laves kaffe og the, mens der summeres på en blanding af dansk og arabisk inden alle samles.

De 11 kursister, der er mødt op i dag, skal præsentere sig selv - på dansk -, så den nye kvinde kan finde ud af, hvem der er hvem, hvor de kommer fra, om de er gift, hvor mange børn de har, hvor mange børnebørn de har osv. Jeg må også præsentere mig, men det løsner lidt op for spændingen om, hvad jeg er for en og hvad jeg mon er ude på. Jeg bliver accepteret af kvinderne med det samme. Det virker som om den nye kursist også bliver det og det er trods alt vigtigere end med mig, da hun jo skal være der det næste mange måneder. Men atmos-

færen er i det hele taget god og afslappet.

Vi gør det umulige

Jacqueline Lange har været lærer på projektet de fem år, det har kørt - det er hendes hjertebarn. Hun har kursisters tillid og som franskmand er der måske en forståelse mellem hende og kursisterne, som vi andre ikke helt kan sætte os ind i. "Vi gør det umulige," fortæller Jacqueline men en vis portion stolthed. Det er en sagsbehandler, der engang har sagt sådan om projektet. "Kvinderne her har ofte både 5 og 6 børn og vi andre der har et par børn, går nærmest i panik ved tanken om at få både mand, børn og os selv ud af døren om morgenen". Så det er en "cadeau" til projektet, når tingene lykkes. For det kan lade sig gøre at vænne dem til at møde kl. 8.30 hver morgen, at lære dem om det danske sprog, om det danske samfund m.m. på trods af at flere af kursisterne kommer hertil med en meget kort skolegang i bagagen.

Dorte Eriksen underviser i dansk. Hun fortæller: "Mange af kvinderne har været i Danmark i mange år, men de er nye i skolesystemet og de fleste har deres identitet fast forankret i rollen som hustru og mor. Det tager vi afsæt i, når vi planlægger indhold. I år har vi temaer som præsentation, min familie, at være gammel i Danmark, kroppen, sygdom og sundhed". Al undervisning foregår på dansk, som således integreres i den øvrige undervisning. "Det giver os en langt større fleksibi-

Arabesk

Af Henriette Corvinus Andersen

litet og fordel frem for den traditionelle danskundervisning, hvor lærerne har ca. 3 timer dagligt til gennemgang af både grammatik, skriftlig dansk, udtale m.m.", mener Dorte.

Kroppens anatomi

Anatomi er et af de faste emner der undervises i. "Det er nødvendigt at lære kvinderne noget om kroppen, som de ikke har lært meget om i deres hjemland. Det er vigtigt at kunne gå til læge uden at skulle bruge en tolk eller have et af sine store børn med til for at tolke. En stor del af den viden, kvinderne har om kroppen, er myter som for eksempel, at det er kvindens (altså hendes krops) skyld, hvis hun ikke har fået en søn," fortæller Jacqueline. "Det er en stor sejr, den dag en af kursisterne kommer og fortæller, at hun har været ved læge - alene" tilføjer Dorte, der også er med, når der undervises i de andre emner. At undervisningen overhovedet kan drejes ind på de mere intime emner er fordi, kurset udelukkende er for kvinder.

Mere almene fag

Men fokus hviler ikke kun på kursisterne selv. "Sideløbende med de forskellige temaer bruger vi en del tid på almindelige skolefag som talbehandling, samfundslære, geografi. Og for at det ikke skal blive snak det hele, har vi som noget nyt i år lagt en halv time dagligt ind med bevægelse. I perioder bruger vi også en del tid på f.eks. håndarbejde, som er godt finmotorisk træning" fortæller Dorte.

Der skrives dagbog hver dag,

hvor kvinderne sætter ord på hverdagen. "Kvinderne lærer hinanden godt at kende på et heldagsprojekt, og vi mener, det er en vigtig del af vores kulturs "midlertidige fællesskaber", som de derved kan opleve værdien af. Kurset rettes mod slutningen hen imod fremtiden, idet der sluttet af med et forløb om at arbejde i Danmark. For de fleste af dem er der måske lange udsigter før et egentligt job en realistisk mulighed, men for nogle handler det også om at turde drømme", slutter Dorte af. Jeg må videre med min hverdag efter en herlig formiddag. Hvis du skulle få tid, vil de i øvrigt altid gerne have besøg hos Arabesk i "det vilde City Vest".

Arabesk er et samarbejdsprojekt mellem FO, Sprogcenteret og Århus Kommunes Socialforvaltning. Det har kørt i 5 år nu.

har normalt to hold på i alt ca. 18 kvinder overvejende fra Tyrkiet, Somalia og arabisktalende lande.

Arabesks kursister får 30 timers undervisning ugentligt. De 12 af timerne er dansk med en underviser, der er ansat under Sprogcentret. Resten af tiden undervises der i andre fag/emner, der dækkes af FO-lærere.

Arabesk kurset bevilges for et halvt år ad gangen, men kan forlænges én gang, hvis det skønnes, at kursisten kan høste fordel af det.

Hvor dansk skal man være

Efter 30 år er vi mange der har vænnet os til indvandrere i det danske gadebillede.

I begyndelsen kaldte vi dem godt nok for „gæstearbejdere“ og med det udtryk havde vi vist ikke regnet med, at de ville blive, men kun bo og arbejde her for en kortere overgang. Men de kom for at blive og med det blev historien en helt anden. Danmark er for længst blevet et multikulturelt samfund, og på trods af det kniber det stadig med integrationen på mange områder. På det kulturelle område går det nogenlunde - de mange eksotiske butikker og markeder har fået danskere til at tage den fremmede madkultur til sig. Og sidste år vandt en tyrkisk-kurdisk pige titlen som Miss Danmark. Men det er gået langsomt med integrationen.

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet

Og især på arbejdsmarkedet er det stadig meget svært at få

foden indenfor for indvandrere. Noget kunne tyde på at de mennesker, der arbejder med integrationen af indvandrere får travlt i løbet af de kommende år. For hvis integrationen skal lykkes afhænger det ifølge indenrigsminister Karen Jespersen ikke kun af, at indvandrere skal vænnes til den danske arbejdskultur, men også af virksomheder og kommuner, som skal leve op til et „etnisk ansvar“. Hvis ikke indvandrere kommer i arbejde forudser Karen Jespersen nemlig store økonomiske, sociale og menneskelige problemer for velfærdssamfundet. Heldigvis er der nogle, der gør noget ved det. I hovedstaden findes der en forening, der hedder Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, som er startet op af en række virksomhedsledere og personalechefer. Foreningen Nydansker har flere hundrede medlemmer og udo- ver integration af nydanskere arbejder foreningen også med integration af seniorer og handicappede på arbejdsmarkedet. Man kommer altså hele vejen

rundt om det rummelige arbejdsmarked. Men som virksomhed kan det være vanskeligt at „få hul på“ det med integrationen og hvad man kan gøre, skal gøre, bør huske mv. Netop det rådgiver Foreningen Nydansker om.

Ledelse af mangfoldige ressourcer

Inden man som virksomhed når så langt som til at begynde at ansætte indvandrere, er der andre ting man må have gjort op med sig selv. Foreningen Nydansker har udgivet en rapport i januar i år, som de har valgt at kalde „Ledelse af mangfoldige ressourcer“ og den kan være en stor hjælp, før man tager første skridt. I rapporten beskriver foreningen, hvorfor det er væsentligt for arbejdspladser at arbejde med mangfoldighed. Der argumenteres ud fra et forretningsperspektiv, om at arbejdet med integration af nydanskere kan skabe en win-win situation for både arbejdsplads og medarbejdere. Rapporten består også af en mere praktisk del om, hvordan

man kan nedfælde en mangfoldighedspolitik. Foreningen råder til at gå frem efter en 12-punkts plan, der består af 7 punkter med mangfoldighedspolitik og 5 punkter med indsatsområder, der omfatter rekruttering, introduktion til arbejdspladsen, diskrimination, uddannelse og respekt for kulturelle/religiøse forskelle. Rapporten er bygget op så hver enkelt punkt uddybes, der er citater og gode råd fra virksomheder, der er medlemmer af foreningen eller har deltaget i baggrundsundersøgelsen for rapporten. Hvert punkt sluttes af med et godt råd om god praksis omkring netop det emne.

Århus Kommunes mangfoldighedspolitik

Et af foreningen Nydanskers medlemmer er Århus Kommune. Men kommunen er helgarderet, for udover medlemskabet hos Nydansker findes der også i Århus, det der hedder „Arbejdsmarkedsnetværket“, der servicerer i forhold til det rummelige arbejdsmarked. Her

Vidste du ...

... at antallet af indvandrere og deres efterkommere var pr. 1. januar i år på 395.947, hvilket svarer til 7,4 % af befolkningen. I forhold til sidste år er der tale om en stigning på 4,7 %. I år 2000 blev i alt 18.811 personer danske statsborgere mod 12.416 i 1999. Det drejede sig især om statsløse palæstinensere, tyrkere (overvejende kurdere), irakere, somaliere, iranere og libanesere. Det største gruppe af indvandrere og disses efterkommere er på landsplan fortsat personer med tyrkisk

oprindelse, nemlig 40.470 personer. I sidste kvartal af 2000 flyttede 8407 udenlandske statsborgere til Danmark og i samme periode udvandrede 4140 udlændinge. Langt de fleste tilflyttere kommer fra Europa og på andenpladsen kommer Asien. Danmarks Statistik, www.dst.dk.

... at der er kommet nye tal på statsborgerskab og herkomst i Århus Kommune: Mens der 1. januar 2001 er 17.731 udenlandske statsborgere i Århus Kommune, er der 31.383 borgere

med udenlandsk herkomst. Fra 1. januar 2000 til 1. januar 2001 er antallet af udenlandske statsborgere faldet med 1.166 personer. Faldet skyldes overvejende udenlandske statsborgeres overgang til dansk statsborgerskab. Udenlandske statsborgere i pct. af hele befolkningen i Århus er i samme periode faldet fra 6,6 % til 6,2 %. Antallet af borgere med udenlandsk herkomst steg fra 1. januar 2000 til 1. januar 2001 med 1.154

personer. Stigningen i antallet af borgere med udenlandsk herkomst, skyldes overvejende vandring og fødsler. De otte største nationaliteter i Århus kommer fra Libanon (3.933 personer - tallet er incl. statsløse palæstinensere), Tyrkiet (3.663 personer), Somalia (2.896 personer), Iran (2.094 personer), Vietnam (2.055 personer), Irak (1.853 personer), Tyskland (1.367 personer) og Polen (1.152 personer). Tallene er fundet på www.aarhus.dk/statistik, hvor du

for at få et arbejde?

af Henriette Corvinus Andersen

hjelpest virksomheder med at finde kvalificeret arbejdskraft og borgere, der har behov for støtte, med at finde arbejde. En gruppe, der får arbejde ad denne vej er indvandrere. Et af arbejdsmarkedsnetværkets medlemmer er nissenpack, der er leverandør af totalløsninger indenfor møbelbeslag. Virksomheden har ingen egen produktion, men modtager dagligt halvanden container med beslag, hjul, skruer m.v., der som navnet også antyder, pakkes sammen, så de passer til og kan vedlægges kundernes møbelprodukter. Hvis du nogensinde har købt et samlet møbel af en slags, kender du poserne med smådele – de kan være pakket hos nissenpack (medmindre der mangler noget – så er de ifølge Jesper Johnsen pakket hos en konkurrent!). Virksomheden har 160 ansatte alt i alt, med 60 i pakkeriet hvoraf de 20 er indvandrere. Vi besøgte nissenpack i Brabrand en blæsende forårsdag i marts og fik en snak om integration med produktionschef Jesper Johnsen.

Automatiske bånd og en småtingsafdeling

„Nissenpack har haft indvandrede ansat i mere end 10 år, men det er ikke noget vi har stående på skrift, at vi skal have. Det er ligesom kommet af sig selv. De er ansat på lige fod med alle andre og de fleste af dem er i pakkeriet, hvor der pakkes automatisk på transportbånd og her kører vi i døgndrift med treholds skift. Vi får mange nye ansøgere hver dag, men vi ansætter primært via de ansattes eget netværk, altså via en, der kender en, der kender... Udover det der pakkes pr. automatik, har vi en „småtingsafdeling“, hvor poserne eller delene er så små, at det må pakkes pr. håndkraft. Her er 13 ansatte, som er i virksomhedsrevalidering, og her er både indvandrede og danskere ansat. Her vil vi gerne have flere på sigt. De udlændinge, vi har ansat, er en god arbejdskraft for i forhold til de danske kolleger har de ikke så stort et sygefravær og de fleste har en høj arbejdsmoral“, siger Jesper Johnsen. Virksomhedsrevalidering er for medar-

bejdere eller personer (over 25 år), der har vanskeligt ved at fastholde et arbejde eller har svært ved at komme tilbage på arbejdsmarkedet. nissenpack lægger bygning og værkfører til og får tilskud til de ansattes løn. „For os er det guld værd at komme med i den ordening. Vi er blevet mere fleksible, for før i tiden måtte småtingene sendes ud af huset for at blive pakket“, fortæller Jesper Johnsen.

Sprogproblemer?

Nissenpack har i samarbejde med Sprogcentret arrangeret to timers danskundervisning for deres ansatte med indvandrerbaggrund. Undervisningen foregår på arbejdspladsen. Et uundgåeligt spørgsmål i den sammenhæng er, om nissenpack har haft sprogproblemer? „Der er sprogproblemer, det vidste vi også godt. Det er en del af projektet, at vores ansatte skal blive bedre til dansk, men vi er kommet til den konklusion, at de to timer om ugen ikke er nok. Så vi arbejder med Arbejdsmarkedsnetværket om at få flere sprogtimer til dem.

Jeg håber meget på, det vil gå i orden, for ellers er jeg bange for, at vi ikke når vores opsatte mål, nemlig at de bliver klar til arbejdsmarkedet“, siger Jesper Johnsen. Hvis Århus Kommune siger god for det, vil man gerne have et decideret sprogcenter i lokalområdet.

Demokratisering

Nissenpack lever op til Karen Jespersens krav om virksomheders etniske ansvar, men de har også været på forkant med udviklingen. I de kommende år, må andre indenfor erhvervslivet med på banen. Årgangene bliver mindre, arbejdsstyrken blandt danskere ligeså, så der må blive mere plads til indvandlerne på arbejdsmarkedet. De har brug for jobs på de danske arbejdspladser, og ikke kun som en del af socialiseringen i samfundet. Hvis man forestiller sig en arbejdsplads som et lille demokrati, vil en arbejdsplads også kunne ruste indvandlerne til det store demokrati.

kan finde mere information. Eller du kan henvende dig til Århus Kommune, Statistik Kontor på 8940 2183.

... at seks ud af ti unge danskere mellem 15 og 35 år mener ikke, at islam er en trussel mod det danske samfund. 54 % er overvejende positive overfor, at Danmark bliver et multietnisk samfund. Tre ud af fire går ind for direkte at forbyde nazistiske organisationer. Tallene er fra en undersøgelse udarbejdet i samarbejde mellem Dansk Center for Holocaust- og

Folkedrebsstudier, Politiken og analyseinstituttet Vilstrup Interaktive. Se mere på www.dchf.dk.

... at en meningsmåling foretaget af PLS Rambøll for Søndagsavisen sidste år viser, at på udsagnet "De befolkningsgrupper, der kommer til Danmark, skal have mulighed for - på lige fod med danskerne - at udøve deres kultur" er der et flertal for denne holdning blandt danske vælgere. 49 % af de adspurgte svarede "ja", mens 42 % sagde "nej". I de yngre aldersgrupper er der flertal for, men i alders-

gruppen over 65 år er der flertal imod det multikulturelle samfund. Fra Mellempøbeligt Samvirkens blad "Nyhedsbrev om de Etniske Minoriteter", nr. 10, 2000.

... at FN har valgt tre temaer for 2001: Internationalt år for bekæmpelse af racisme, racediskrimination, fremmedhad og intolerance, Internationalt år for frivillige og FN's år for dialog mellem forskellige kulturer. Temaet om bekæmpelse af racisme har internationalt fået mottoet: Lighed, værdighed og retfærdighed.

Herhjemme blev sloganet "Lige dig - lige mig" udvalgt blandt 1451 forslag i en konkurrence. Søndagsavisen 29. oktober 2000.

... at hvis du er så heldig at kunne tage DR2 (den hemmelige kanal) kan du hver torsdag kl. 22.30 se et program, der hedder Oplysning om "Perkerne" til Samfundet. Her er det danskere med anden etnisk baggrund, der behandler temaet "dem og os". Og de gør det med humor og bid - ganske politisk ukorrekt.

Sundhed og livskvalitet

Sussie Pagh, midtbyens grønne guide

TIL DEBAT PÅ FORBRUGERMESSE

Frit Oplysningsforbund og den grønne guide for Århus midtby lagde op til debat på forbrugermessen i Marselisborghallen fra fredag d. 30 marts søndag 1 april.

Messen var godt besøgt især lørdag og søndag var mange forbi Frit Oplysningsforbund's stand. Ved FO-standen kunne børn prøve en helt ny musemåtte udlånt af Electronic World. Musemåtten fungerer ved, at man hopper rundt på den og aktiverer spillet med fødderne, i stedet for at sidde med en mus i hånden. Musemåtten var en stor succes, mange børn fik rørt benene og svedte over computerspillet med Mowgli og dyrene fra Junglebogen. Hvem ved måske bliver en lignende måtte fremtiden også til voksne, så kan man motionere på kontoret, mens man arbejder og und-

gå diverse museskader og ømme skuldre.

Guldfisk og klor

Foto: Sussie Pagh

Et akvarium med guldfisk og en flaske med klor vakte også stor opmærksomhed. Opstillingen var en lille udløber at Trapholt Museets provokation med guldfisk i en blænder. Hvorfor flød en klorflaske rundt blandt fiskene. Opstillingen var ment som en lille reminder om, at man skal tænke sig om, når man gør rent i klor eller andre skrappe midler. Midlerne forsvinder jo ikke i kloakken, men ender i vores vandmiljø og dermed i hovedet på nogle andre. Matas deltog ved FO-standen søndag med deres bud på miljøvenlige rengøringsprodukter. De uddelte prøver af deres nye svanemærkede „øko-soft“ serie.

Præmier

Der var forskellige præmier på standen. Børn blev opfordret til at lave en tegning af hvad de forbinder med sundhed. De to bedste tegninger blev præmieret med hhv. en tur i Ålborg Zoologisk Have og Randers Regnskov. Akvariet som repræsenterede en værdi på 600 kr. kunne også vindes, - med eller uden klorflaske naturligvis, ved at udfylde en tipskupon. Svarene til kuponen kunne man finde ved at læse de emnetavler som hang rundt om på standen. En tavle satte f.eks. spørgsmålstegn ved sundhed. Hvad er sundhed. Er sundhed blevet vores tids religion, med løfter om næsten evigt liv og ungdommelighed, hvis man forsøger fedt og i stedet lever grønt? Hvor meget skal livskvaliteten sættes overstyr, for at undgå at komme i risikogruppen for diverse sygdomme? Hvad glæde er der ved at have et godt kondital og stærke, rene tænder, når man bliver gammel,

hvis man ikke ved, hvad man vil med resten af sit liv? Hvad er livskvalitet i det hele taget? Er det ikke forskelligt fra menneske til menneske, hvad livskvalitet er, og dikterer sundhedsstyrelsen efterhånden en politisk korrekt holdning til livskvalitet? Et andet emne til debat var børns leg. Er computeren en trussel mod børns leg, eller er det blot en ny form for "tagfat" og „skjul"? Får børn udfordringer nok ved en computer, eller er der behov som kun kan dækkes ved at være sammen med andre eller ved at lege og færdes på gammeldags maner. Til efteråret planlægger Frit Oplysningsforbund en debat række som hedder „Hvor går grænsen". Her bliver der lejlighed til at få en dybere og mere seriøs debat om forskellige samfundsspørgsmål og miljøspørgsmål, f.eks. sundhed, gensplejsning, integrationspolitik, organ donation mm.

Af Sussie Pagh
Grøn Guide for Århus Midtby

Æbleopskrift

ÆBLEPIZZA med græsk yoghurt og honning

Dej (8-10 pers.)

1/2 pakke gær
2 1/2 dl lunkent vand
1 spsk olie
en knivspids salt
ca. 350 g hvedemel

Fyld:

2 dl æblemos
4 æbler
25 g smeltet smør
1/2 dl (30 g) pinjekerner

Tilbehør

4 dl græsk yoghurt
1 dl akaciehonning
Gæren røres ud i vandet, og olie og salt tilsættes. Meles røres i lidt efter lidt, og dejen æltes godt. Dejen stilles til hævnning med et viskestykke over i 1 time. Dejen rulles ud til en tynd, rund pizzabund, og lægges på en bradepande med bagepapir. Æblemosen smøres på bunden.

Æblerne udhules, men skrælles ikke, og skæres i tynde runde skiver. Æblerne fordeles på pizzaen og pensles med smør. Pinjekerner dryses over. Bagetid 15-20 min. på midterste midt i ovnen ved 250°. Pizzaen serveres lun med kold, græsk yoghurt og akaciehonning.

Tilmelding til og information om samtlige kurser og arrangementer fås i FO's kursusbutik, Guldsmødgade 25, 8000 Århus C. Telefon: 86 12 60 00.

Priser i rødt: Særlig pris for pensionister, efterlønnere, handicappede og arbejdsledige.

FO's

Kulturkreds

KULTURELT

MåskeMóske – interkulturelle arrangementer fra 2. til 10. maj

Hold øje med banneret med móske'en, for i begyndelsen af maj introduceres Århus for et anderledes integrationsprojekt: Tre saloner i Øst for Paradis: her vil udenlandske integrationseksperter – eller orakler – øse af deres viden om, hvordan man kan skabe bedre forståelse mellem mennesker på tværs af religion og kultur. Der bliver givet vis lagt op til debat.

Nabo til nabo: er en besøgssudveksling mellem indvandrere og danskere, såvel familier, som unge og ældre. Se dagspressen for hvor du kan henvende dig, hvis du er interesseret i at besøge og få besøg af din nabo. Besøgene slutter af med en 'sammenspisning' i Ridehuset torsdag d. 10. maj, hvor indgangsbilletten er en ret mad. Ung til ung: de unge skal i dialog via en koncert, der afslutter projektet. Der bliver fest i Ridehuset torsdag d. 10. maj, hvor arrangørerne håber, at gruppen Outlandish kommer og giver et par numre.

Følg med i dagspressen for yderligere oplysninger.

En nats eventyr.

Nicolai har billetter til Opgang 2's forestilling "En nats eventyr", der handler om de tre venner Osman S, Osman M og Osman B, om de to gymnasie-klasser-kammerater arabiske Layla og middelklasse danske Julie, om Julies storebror Martin og deres fælles far, skolepsykologen Werner Bommelom. Også mobiltelefonen Mubibubbi og skolepsykologens julekaktus spiller en rolle i forestillingen, der er et eventyr om kærlighedens veje og vilde veje, når man er ung midt i Danmark, og det er så nemt at bedømme hinanden efter køn, kulør, alder og oprindelse – og det er så alt for let at glemme at se længere ind – derind hvor hjertet bor. De medvirkende er skuespillere og musikere af varierende køn, alder og oprindelse. Forestillingen er skrevet af Pia Marcussen og er for unge fra 15 år og opefter. Billetterne koster 5,-kr. stykket og kan bestilles samt betales hos FO på tlf. 8612 6000.

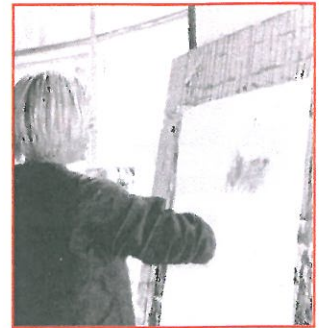
Ma 7/5	kl. 12.00,	holdnr. 9850
On 9/5	kl. 12.00,	holdnr. 9851
To 10/5	kl. 12.00,	holdnr. 9852

Forestillingen spilles på

**Opgang 2 Livsteater,
Brobjergskolen,
Frederiks Allé 20 B og
varer ca. 2 timer incl. pause.**

KURSER

Sommerkursus i maleri

På dette kursus vil der blive lagt vægt på det legende og eksperimenterende udtryk. Der vil være fagteoretiske og tematiske oplæg til inspiration. Refleksions øvelser og opgaver indgår, så det vil være din egen intuition og fantasi, der bruges som drivkraft i den billedskabende proces. Vi vil analysere billederne, søge at afsløre og bevidstgøre os om de budskaber, der ligger gemt i det æstetiske sprog. Der vil blive arbejdet med acrylmaling i en god kvalitet på akvarelpapir eller lærred.

Materiale udgifter efter forbrug. Inge Marie Nyborg Nielsen, der er uddannet billedkunstner, underviser på kurset.

30 timer pris 660/620

Holdnr. 9803 start 25/6 ma-fr
Inge Marie Nyborg Nielsen
Havnegade 6 B

Postbesørget blad
(8245 ARC)

FRIT OPLYSNINGSEFORBUND
Fordi netværk handler om mennesker

Af Henriette Corvinus Andersen

Lidt om 10%'s puljen

– AT GØRE VÆSENTLIGT STOF TIL SAMTALEEMNER

Forestil dig, at du sidder foran fjernsynet og ser TV-Avisen. Der kommer et emne op, som du er engageret i din dagligdag.

Du rykker frem i sædet for at høre, hvad der bliver sagt. Men den måde det bliver præsenteret på, er du meget uenig i.

Du kan nu gøre det, at du straks sætter dig til PC'en eller skrivemaskinen for at skrive et læserbrev. Eller du kan henvende dig til „dit“ oplysningsforbund for at høre, om vi har en debat om emnet på programmet. Debatter er nemlig noget vi skal lave, efter at den nye folkeoplysningslov trådte i kraft den 1. januar i år.

Penge til debat

I loven står der, at 10% af det tilskud, vi får, skal bruges til debatskabende aktiviteter. Det er det, vi i daglig tale kalder 10%'s puljen. Der er ikke så mange begrænsninger indenfor loven, men et krav om, at aktiviteterne skal foregå, så „emnerne skal kunne sættes ind i en bredere samfundsbetonet og helhedsorienteret ramme, og de skal rette sig mod brede målgrupper“. Der er begrænsninger i formålet med de debatskabende aktiviteter, som „ikke må være behandling, agitation, underholdning, valgkampagner (fagforeninger, partier m.v.), forkyndelse eller udbredelse af overtro, men der må gerne oplyses og skabes debat herom“.

Begrænsning?

Mange foreninger ser måske loven som en begrænsning for deres aktiviteter. Men i FO-Århus tager vi det som en udfordring. Vi har nemlig mange idéer, der kan blive prøvet af. Noget af det vi har lavet i år er en stand med debatemner på Forbrugermessen i Marselisborghallen i slutningen af marts og et debatarrangement i biografen Øst for Paradis om Filmby Århus i begyndelsen af april.

MåskeMóske

Noget af det, der er på vej, er det kulturelle integrationsprojekt MåskeMóske, der løber af stabelen i begyndelsen af maj måned. Og vi er i gang med at planlægge en række mere traditionelle debatarrangementer til efteråret, der vil køre med fællestitlen „Hvor går grænsen?“. Her vil både samfundsbetonede og videnskabetiske emner blive taget op til debat sandsynligvis på en af byens caféer.

Debat og aktivitet

Men man kan også forestille sig debat 'on location', så at sige. En vinkel vi kan lide i FO-Århus er,

når aktiviteter og debat kombineres:

*Koncert og debat,
Udstilling og debat
Vandretur (historisk, arkitektonisk eller naturtur) og debat
Madlavning og debat
Teater og debat ...*

– Det er kun fantasien der sætter grænsen. Men emnet skal være et, som man kan forholde sig til. Og det må ikke være et almindeligt foredrag – der skal lægges op til debat.

Men det er ikke noget vi gør alene hver gang. De fleste arrangementer laver vi i samarbejde med andre af byens organisationer, institutioner og borgere. Du kan også få en finger med i spillet. Vi er altid modtagelige for nye emner, nye indgangsvinkler, nye rammer. Så hvis du har en god ide eller noget, du brænder for at lave, eller noget din forening mangler et skub til at komme i gang med, så ring til os eller send en mail til fo-info@fo-aarhus.dk. Du kan også se mere om 10%'s puljen på vores hjemmeside www.fo-aarhus.dk.

God debat-lyst!

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

Guldsmedgade 25
8100 Århus C.
Tlf.: 8612 6000
www.fo-aarhus.dk